

10 Μαΐου 2018

Προς
Κυρία Έφη Αχτσιόγλου
Υπουργό Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Σταδίου 29
101 10 Αθήνα

Θέμα : Νομική Γνώμη για τη Υποχρεωτική Διαιτησία – Αρχική Τοποθέτηση ΣΕΒ και ΣΕΤΕ

Αξιότιμη κυρία Υπουργέ,

Σεβόμενοι την προθεσμία που θέσατε σχετικά με τη «Μελέτη για το ρόλο της διαιτησίας στον θεσμό των συλλογικών διαπραγματεύσεων» (πρόκειται για ένα ηλεκτρονικό κείμενο 162 σελίδων) που μας κοινοποιήθηκε την Παρασκευή 4 Μαΐου, σας ενημερώνουμε για τα εξής:

1. Η διαιτησία είναι ένα εξαιρετικής σημασίας ζήτημα για τα μέλη των οργανώσεών μας. Αυτός, άλλωστε, ήταν ο λόγος που ζητήσαμε να ενημερωθούμε για το κείμενο της νομικής γνώμης πριν την οριστικοποίησή του. Είναι πρακτικά αδύνατον να μελετήσουμε αναλυτικά το ανωτέρω κείμενο, εντός ενός τόσο σύντομου χρονικού διαστήματος και να σας καταθέσουμε εμπειριστατωμένες και νομικά τεκμηριωμένες απόψεις επ' αυτού.

Θεωρούμε συνεπώς, ότι α) δεν έχει διενεργηθεί επαρκής διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους επί του κρίσιμου ζητήματος της υποχρεωτικής διαιτησίας και β) το χρονικό διάστημα των 3 εργάσιμων ημερών τόσο για την ανάγνωση, επεξεργασία και, πολύ περισσότερο, για την παρουσίαση των τεκμηριωμένων θέσεων και προτάσεων επί της μελέτης, δεν συνάδει με τις βασικές αρχές της τριμερούς διαβούλευσης, όπως ορίζονται από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας.

2. Παραθέτουμε στην συνέχεια κάποιες αρχικές παρατηρήσεις μας που αφορούν, αφενός σε ορισμένα ζητήματα που δεν αντιμετωπίζει η μελέτη και στα οποία πιστεύουμε πως θα έπρεπε να γίνεται αναφορά, και, αφετέρου, σε πάγιες θέσεις μας επί του συστήματος της υποχρεωτικής διαιτησίας.

Ειδικότερα:

2.1. Στη μελέτη δε γίνεται αναφορά στις θέσεις των οργάνων του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (ILO) σχετικά με το ρόλο της υποχρεωτικής διαιτησίας στην ελευθερία των συλλογικών διαπραγματεύσεων, η δε αναφορά στις παρατηρήσεις του ILO, ειδικά μετά την εφαρμογή του Ν. 4303/2014, δεν τυγχάνει της αναγκαίας προσοχής .

Συγκεκριμένα:

Α) Τον υποχρεωτικό χαρακτήρα του ελληνικού συστήματος διαιτησίας του Ν. 1876/1990 έχει καταδικάσει η «Επιτροπή Εμπειρογνομόνων» του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, η οποία έχει απευθύνει στο παρελθόν δύο απ' ευθείας αιτήσεις προς την ελληνική Κυβέρνηση σχετικά με την υποχρεωτική διαιτησία (το 1999 και το 2000), και έχει ζητήσει από την

Πολιτεία, με την 2261/2003 απόφαση της Επιτροπής Συνδικαλιστικής Ελευθερίας, να προσαρμόσει τη νομοθεσία σε συμφωνία με τις διεθνείς συμβάσεις.

Β) Η «Επιτροπή Συνδικαλιστικής Ελευθερίας» του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, με την έκθεση 365/2012, έπειτα από προσφυγή της ΓΣΕΕ, σημείωσε ότι η νομοθετική τροποποίηση (αναφέρεται στο Ν.4046/2012, που ορίζει ότι η προσφυγή στην υποχρεωτική διαιτησία επιτρέπεται μόνο όταν και τα 2 μέρη συμφωνούν) αποτελεί ευθυγράμμιση της εθνικής νομοθεσίας προς τις αρχές, που ισχύουν για την υποχρεωτική διαιτησία και δεν παραβιάζει τις αρχές της συνδικαλιστικής ελευθερίας (παρ. 1000 της Έκθεσης).

Γ) Η Επιτροπή των Εμπειρογνομώνων για την Εφαρμογή των Συμβάσεων και των Συστάσεων του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, στην Έκθεσή της ενόψει της 104ης (2015) Διεθνούς Συνδιάσκεψης Εργασίας, κατέληξε στα εξής: *«Η Επιτροπή οφείλει ωστόσο να δώσει έμφαση στο γενικό κανόνα, ότι νομοθετικές ρυθμίσεις οι οποίες επιτρέπουν σε οποιοδήποτε μέρος να προσφύγει μονομερώς σε υποχρεωτική διαιτησία για την επίλυση μιας διαφοράς, δεν προωθεί τις εκούσιες συλλογικές διαπραγματεύσεις και επομένως είναι αντίθετες στη Σύμβαση».*

2.2. Η μελέτη φαίνεται επίσης να αγνοεί το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Κεκτημένο και ειδικότερα τις προβλέψεις του Αναθεωρημένου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη του 1996 (έχει αυξημένη τυπική ισχύ σε σχέση με τους κοινούς νόμους), ο οποίος αποτελεί διεθνή σύμβαση για την προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης που επικύρωσε η χώρα μας με τον Ν. 4359/2016. Ο παραπάνω Νόμος, όμως, αν και κύρωσε τα άρθ. 5 και 6 του Χάρτη, τα οποία αφορούν στο συνδικαλιστικό δικαίωμα εργοδοτών και εργαζομένων και ειδικότερα, στο δικαίωμα της συλλογικής διαπραγματεύσεως (θέμα διαιτησίας), σε ξεχωριστό άρθρο (άρθ. 2) αναφέρει επιλεκτικά ότι οι διατάξεις του άρθ. 6 δεν δεσμεύουν την Ελλάδα ως προς το δικαίωμα μονομερούς πρόσβασης στη διαιτησία, αλλά και ως προς το δικαίωμα των εργοδοτών στη συλλογική δράση.

2.3. Τέλος σημειώνουμε ότι, σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 2307/2014 απόφαση του ΣτΕ, η υποχρεωτική διαιτησία έχει επικουρικό χαρακτήρα σε σχέση με τη συλλογική σύμβαση εργασίας.

Στο πλαίσιο των παραπάνω επισημάνσεων, επισυνάπτουμε κοινή επιστολή των εργοδοτικών οργανώσεων (της 15/12/2015) προς τον τότε Υπουργό Εργασίας κ. Γ. Κατρούγκαλο, με θέμα «Κύρωση Αναθεωρημένου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη».

Κυρία Υπουργέ,

Προσβλέπουμε, με καλή πίστη, στη διεξαγωγή ουσιαστικής και επαρκούς διαβούλευσης με τους θεσμικούς κοινωνικούς εταίρους, η οποία θα μπορούσε να διεξαχθεί και στο πλαίσιο της ΟΚΕ, προκειμένου να καταλήξουμε από κοινού σε μία διαδικασία που θα διευκολύνει και θα ενισχύει την ελευθερία στις συλλογικές διαπραγματεύσεις, μέσα στα πλαίσια των σχετικών Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας, με στόχο την οικονομική πρόοδο της χώρας.

Με εκτίμηση,

Για τον ΣΕΒ

Για τον ΣΕΤΕ

Ο Πρόεδρος

Ο Πρόεδρος

Θ. Φέσσας

Γ. Ρέτσος